

یوبیس محیطی فعالیت‌های آینده‌پژوهی

در کشورهای منطقه چشم‌انداز ایران

نویسندگان: نادیا میرشکاری، رضا دهنویه، علی اکبر حقدوست،

آتوسا پورشیخعلی، زهرا خواجه

عنوان و نام پدیدآور	پویش محیطی فعالیتهای آینده‌پژوهی در کشورهای منطقه چشم‌انداز ایران / نویسندگان نادیا میرشکاری... (و دیگران).
مشخصات نشر	تهران: آینده‌پژوه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۱۵۰۰۰۰ ریال ۹-۷۲۶۵-۶۰۰-۹۷۸:
فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	نویسندگان نادیا میرشکاری، رضا دهنویه، علی اکبر حقدوست، آتوسا پورشیخعلی، زهرا خواجه.
موضوع	آینده‌پژوهی
موضوع	Forecasting -- Study and teaching
شناسه زوده	میرشکاری، نادیا، ۱۳۶۴ -
رده بند کنگره	۱۳۹۶ پ/۱۵۸/ CB
رده بندی یویی	۰۰۳/۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۴۱۶۳۰

عنوان کتاب: پویش محیطی فعالیتهای آینده‌پژوهی در کشورهای منطقه چشم‌انداز ایران
نویسندگان: نادیا میرشکاری، رضا دهنویه، علی اکبر حقدوست، آتوسا پورشیخعلی، زهرا خواجه
طراح جلد: مهران وطن‌دوست
ناشر: آینده‌پژوه
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶، ۵۰۰ جلد
قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹-۴۹-۷۲۶۵-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق این کتاب متعلق به پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت است. هرگونه کپی و تکثیر آن به صورت کاغذی یا الکترونیک بدون اجازه کتبی انتشارات آینده‌پژوه ممنوع است. برای تهیه این کتاب با تلفن ۸۸۴۶۳۷۸۷ و ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۴۷ تماس بگیرید.

فصل اول: پویش محیطی / ۵

۱. آینده پژوهی / ۶

۲. پویش محیطی / ۷

۲-۱. پویش محیطی - مدیریت راهبردی / ۹

۲-۲. جایگاه پویش محیطی در برنامه‌ریزی‌های کلان کشور / ۱۱

۳. جمع‌بندی / ۱۳

فصل دوم: وضعیت آینده‌پژوهی در کشورهای منطقه / ۱۵

۱. امارات متحده عربی / ۱۷

۱-۱. مرکز مطالعات و پژوهش‌های پیشرفته برای آ. ا. ا. / ۱۷

۲-۱. مرکز مطالعات و تحقیقات راهبردی امارات / ۱۸

۲. عربستان / ۲۱

۲-۱. دپارتمان آینده‌نگری در مرکز مطالعات راهبردی دانشگاه ملک عبدالعزیز / ۲۱

۳. مصر / ۲۳

۳-۱. مرکز مطالعات آینده‌پژوهی / ۲۳

۳-۲. مؤسسه مطالعات مربوط به آینده / ۲۵

۳-۳. مرکز مطالعات سیاسی و راهبردی الاهرام / ۲۵

۳-۴. انجمن آینده‌پژوهی مصر / ۲۶

۴. قطر / ۲۷

۴-۱. شرکت کی پی ام جی در قطر / ۲۷

۴-۲. مؤسسه سیاست‌گذاری رند-قطر / ۲۸

۴-۱. بنیاد ملی قطر / ۲۹

۴-۴. بنیاد ملی تحقیقات قطر / ۳۰

۵. لبنان / ۳۱

۵-۱. مرکز مطالعات سیاست‌گذاری لبنان / ۳۱

۵-۲. مؤسسه مشاوره استراتژی اند / ۳۲

۶. پاکستان / ۳۵

۶-۱. مؤسسه آگاه / ۳۵

۶-۲. مرکز تحقیقات آینده‌نگاری / ۳۶

۶-۳. بنیاد و مؤسسه پاکستان آینده (مرکز آموزش مطالعات آینده‌پژوهی) / ۳۷

۶-۴. مؤسسه مطالعات راهبردی اسلام‌آباد / ۳۷

۶-۵. مرکز آموزش و تحقیقات سیاست‌های علمی، فناوری و نوآوری / ۳۸

۷. جمهوری آذربایجان / ۴۱

۷-۱. انجمن مطالعات آینده‌پژوهی آذربایجان / ۴۱

۸. رژیم اشغالگر قدس / ۴۳

۸-۱. مؤسسه علمی وایزمن / ۴۳

۸-۲. مرکز مطالعات راهبردی بگین سادات / ۴۵

۸-۳. مراکز آموزش آینده‌پژوهی / ۴۵

۸-۴. مرکز فوتوریسم در آموزش / ۴۶

۹. اردن / ۴۷

۹-۱. انجمن مطالعات آینده‌پژوهی آفریقا و شرق میانه / ۴۷

۱۰. ارمنستان / ۵۱

۱۰-۱. مؤسسه مطالعات راهبردی / ۵۱

۱۱. ازبکستان / ۵۳

۱۱-۱. مرکز توسعه سیستم دولت الکترونیک / ۵۳

۱۲. ترکیه / ۵۵

۱۲-۱. وزارت توسعه جمهوری ترکیه / ۵۵

۱۲-۲. بنیاد مطالعات اجتماعی و اقتصادی ترکیه / ۵۶

۱۲-۳. مرکز تحقیقات راهبردی وزارت امور خارجه جمهوری ترکیه / ۵۷

۱۳. ترکمنستان / ۵۹

۱۳-۱. مؤسسه برنامه‌ریزی و توسعه اقتصادی / ۵۹

۱۴. قزاقستان / ۶۱

۱۴-۱. مؤسسه ملی علم و فناوری / ۶۱

۱۴-۲. مؤسسه مطالعات و تحقیقات راهبردی قزاقستان / ۶۴

۱۵. کویت / ۶۵

۱۵-۱. مرکز مطالعات خلیج فارس و شبه‌جزیره عربستان / ۶۵

۱۶. یمن / ۶۷

۱۶-۱. مرکز مطالعات راهبردی صنعا / ۶۷

۱۷. گرجستان / ۶۶

۱۷-۱. مؤسسه مطالعات راهبردی گرجستان / ۶۹

۱۷-۲. مرکز مطالعات راهبردی بین‌المللی گرجستان / ۷۰

۱۷-۳. مؤسسه راهبردی انرژی / ۷۱

۱۸. قرقیزستان / ۷۳

۱۸-۱. مؤسسه کیس / ۷۳

۱۹. بحرین / ۷۵

۱۹-۱. مؤسسه آموزشی بحرین / ۷۵

۲۰. جمع‌بندی / ۷۷

فهرست منابع / ۹۱

حفظ انسجام و حرکت درست در مسیر درست در کلیه نهادهای کشور نیاز به یک مغز متفکر دارد تا برنامه همه سازمان‌ها، نواب، همگرا و در راستای هم‌افزایی باشد. بر اساس این احساس نیاز، سازمان برنامه و بودجه کشور تأسیس شد. عملکرد اصلی این سازمان ارائه دو وظیفه نظارتی (نظارت بر عملکرد دولت و هزینه‌های دولت) و برنامه‌ریزی (تدوین برنامه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، علمی، فناوری، انتظامی و بین‌المللی کشور) است. در بخش سلامت هم این رسالت کلیدی بر عهده امور سلامت سازمان گذاشته شده است. توجه به تنوع سازمان‌های مختلف مرتبط با سلامت و اهمیت این بخش، ایجاد وحدت و انسجام در جهت دستیابی به اهداف در نظر گرفته شده در اسناد بالادستی، موضوع بسیار مهم و منعکس‌کننده اهمیت نقش این امور است. یکی از اسناد بالادستی مهم در بخش‌های مختلف از جمله سلامت، سند چشم‌انداز توسعه کشور است. در سال‌های اخیر، سند چشم‌انداز توسعه بیست‌ساله کشور، به عنوان چراغ

روشنی، پیش روی سیاست‌گذاران و مسئولان و مبنای تنظیم برنامه‌های کوتاه‌مدت کشور برای توسعه بوده است. از آنجا که هدف این سند، کسب جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در منطقه آسیای جنوب غربی شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه است؛ لازمه نیل به آن، حرکت در مسیر اهداف مشخص‌شده با رویکرد آینده‌پژوهانه و آینده‌نگرانه خواهد بود و رصد تحولات محیطی و فعالیت‌های آینده‌پژوهی در کشورهای هدف، کمک شایانی به این امر خواهد نمود.

توجه به توانمندی‌ها و نقاط قوت و ضعف این کشورها در فعالیت‌های آینده‌پژوهی با در نظر گرفتن دیگر شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی؛ راهنمای مناسبی در فهم جایگاه آنها، استفاده از تجارب آنها و تدوین راهبردهای مناسب بوده و می‌تواند در تعیین جهت‌گیری‌های آتی و توانمندسازی نقاط قوت موجود و رفع کمبودها و چالش‌های برار بخش سلامت نقش مثبتی ایفا کند.

مستند پیش رو با هدف گردآوری، ساختارهای مرتبط با فعالیت‌های آینده‌پژوهی با تمرکز بر بخش سلامت در کشورها، منطقه چشم‌انداز با همکاری کانون تفکر امور سلامت سازمان برنامه و بودجه و پژوهش‌ده آینده‌پژوهی در سلامت تدوین شده است. امید است که با رصد دقیق فعالیت‌های علمی، مرزی و نوآوری در تدوین برنامه‌های حوزه سلامت روز به روز به اهداف سند چشم‌انداز کشور نزدیکتر شویم.

دکتر سید علی حسینی

رئیس امور سلامت سازمان برنامه و بودجه

در دنیای امروز، مسیر نشان‌دهنده تحولات و پیشرفت‌ها در حوزه‌های مختلف، نشان از مسیر متفاوت امروز نسبت به گذشته دارد و بی‌گمان، مسیر آینده نیز متفاوت‌تر از امروز خواهد بود. تأثیر این روند، نمایان و سرشار از غافل‌گیری بر تمامی عرصه‌های زندگی، افراد و سازمان‌ها را بر آن داشته است که با نگاه عمیق و با بهره‌گیری از روش‌ها، تکنیک‌ها و به طور کلی دانش مناسب به نام آینده‌پژوهی در پی شناسایی رویدادها، فرصت‌ها و مخاطرات احتمالی آینده باشند.

شناخت آینده در سایه ساختار نظام‌یافته پوشش مداوم تحولات، اساسی‌ترین رویکردی است که می‌تواند جوامع و سازمان‌ها را در تصمیم‌گیری‌های به‌هنگام و یافتن بهترین راه‌ها و آینده‌های بهتر توانا سازد. پوشش محلی، در واقع بررسی اطلاعات مربوط به وقایع و ارتباطات محیط خارجی سازمان است که در به انجام رساندن فعالیت‌های آینده به مدیریت سازمان‌ها کمک می‌کند و نقش مؤثر و انکارناپذیری در موفقیت سازمان‌ها دارد.

پژوهش‌کننده آینده‌پژوهی در سلامت به عنوان اولین پژوهش‌کننده در حوزه مطالعات نظام سلامت کشور؛ به دنبال بهبود عملکرد و ارتقاء اثربخشی فعالیت‌های خود،

تمرکزی ویژه را معطوف به رصد حوزه‌های مختلف سلامت نمود. در گام اول به منظور اطلاع از آخرین اقدامات کشورها در حوزه آینده‌پژوهی و استفاده از تجربیات موفق؛ سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ به عنوان هدایت‌گر مسیر پیش رو انتخاب شد. کتاب حاضر، حاصل تلاش همکاران پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت و دفتر امور سلامت سازمان برنامه و بودجه بوده و دربردارنده مفاهیم اولیه پویش محیطی و فعالیت‌های آینده‌پژوهی در کشورهای منطقه چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ است. امید است که محتوای کتاب جهت ترسیم آینده بهتر برای حوزه سلامت مفید واقع شود.

علی‌اکبر حقدوست

رئیس پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت